

Urinveisinfeksjon:

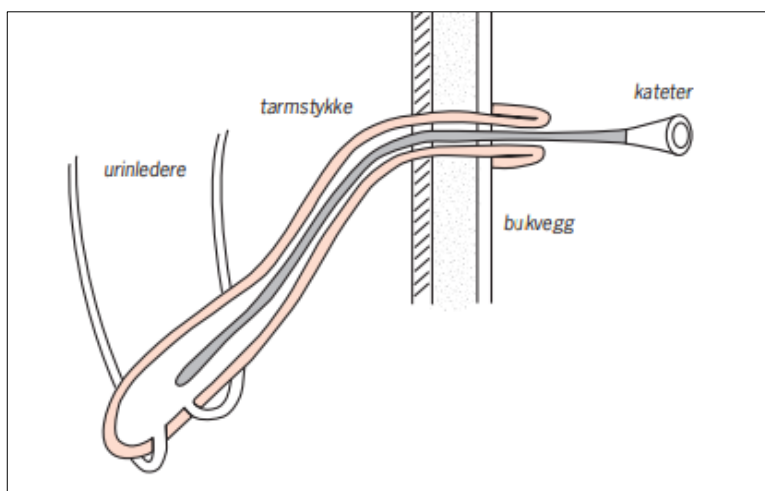
Urinveisinfeksjon kan være et problem for mange urostomiopererte. Behandlingen av en urinveisinfeksjon baseres på en urinprøve og denne brosjyren er utarbeidet for å gi helsepersonell og pasient/bruker en retningslinje for hvordan en slik prøve skal utføres.

Det vil normalt alltid være en viss forekomst av bakterier i urinen fra en urostomi. Av den grunn behandles en infeksjon vanligvis kun der det påvises oppvekst av bakterier i en prøve tatt med kateter i stomien, og der andre symptomer på en urinveisinfeksjon er til stede (2-4, 7).

Symptomer på en urinveisinfeksjon kan være:

- Feber
- Generell sykdomsfølelse
- Ryggsmerter eller smerter over nyrene
- Svært illeluktende urin og økt mengde slim (trenger ikke alltid være et tegn på urinveisinfeksjon)
- Synlig blod i urinen (2, 4, 6-7)

Urostomi – Brickeravledning med kateter:

Fremgangsmåte for urinprøvetaking ved urostomi:

Utstysrliste:

- Kvinnekateter: vanligvis brukes kateterstørrelse ch 14-16
- Rene hansker
- Sterile hansker
- Fysiologisk saltvann (NaCl 9 mg/ml)
- Kompress
- Urinprøveglass

Fremgangsmåte:

1. Utfør håndhygiene og ta på rene hansker
2. Tøm for urin og fjern stomibandasjen
3. Vask selve stomien og hudområdet rundt med kompresser fuktet med saltvann
4. Utfør håndhygiene
5. Ta på sterile hansker
6. Før så kateteret inn i stomien ca. 2.5-5 cm til det kommer urin Ikke bruk makt ved innføring av kateteret
7. La den første delen av urinen renne ut og ned i et pussbekken/kompresser/bolle/urinflaske
8. Fyll deretter prøveglasset med 10 ml urin (det kan ta litt tid før det kommer nok urin)
9. Trekk deretter ut kateteret og kast det i avfallet
10. Vask så og stell stomien på vanlig måte
11. Det er videre viktig at urinprøven merkes med navneetikett (navn, fødselsnummer, adresse, dato og klokkeslett for prøvetaking og at det er urin fra urostomi)
12. Urinen fraktes snarest mulig til analysering etter interne retningslinjer

(Prosedyren beskrevet her gjelder kun ved vanlig inkontinent urostomi, ofte kalt en «Brickerblære». Skal det tas prøve fra en kontinent urostomi eller et reservoar (Stüder, Lundiana etc.) bør det tas kontakt med behandlende sykehus for rett prosedyre.)

For å forebygge urinveisinfeksjoner er det viktig å:

- Være nøye med hygien
- Ha gode skifterutiner
- Bruke riktig tilpasset utstyr
- Sørge for et tilstrekkelig væskeinntak (2)

Trenger du mer informasjon?

- Kontakt lokal stomi- og kontinenssykepleier eller sykehus der du følges opp, for råd og veiledning.
- Se liste over stomi- og kontinenssykepleiere i Norge på Norsk Sykepleierforbund sine nettsider.

Referanser:

1. Boruchoff SE, Weinstein MP. Microbiology specimen collection and transport. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, inc. [oppdatert 13. aug 2021; hentet 17. Aug 2022].
2. European Association of Urology Nurses. Good Practice in Health Care Incontinent Urostomy. Arnheim: European Association of Urology Nurses; 2009 [Hentet 17. August 2022]. Tilgjengelig fra: <https://nurses.uroweb.org/guideline/incontinent-urostomy/>
3. Helsedirektoratet. Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for diagnostikk, behandling og oppfølging av blære- og urotelkreft. Oslo: Helsedirektoratet; 2018 [Oppdatert: 4. mai 2021. Hentet 17. august 2022]. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/blaerekreft-handlingsprogram>
4. Mahoney M, Baxter K, Burgess J, Bauer C, Downes C, Mantel J, Perkins J, Rice M, Salvadalena G, Schafer V, Sheppard S. Procedure for Obtaining a Urine Sample From a Urostomy, Ileal Conduit, and Colon Conduit. A Best Practice Guideline for Clinicians. I: Journal of Wound Ostomy Continence Nurs; 2013; 40(3):277-279. [hentet 17. Aug 2022]. Tilgjengelig fra: [10.1097/WON.0b013e31828f1a47](https://www.won.org/doi/10.1097/WON.0b013e31828f1a47)
5. Meyrier A. Sampling and evaluation of voided urine in the diagnosis of urinary tract infection in adults. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, inc. [oppdatert 12. Jul 2021; hentet 17. Aug 2022].
6. Oslo universitetssykehus HF. Urinprøve til bakteriologisk dyrkning [Internett]. [oppdatert 25. feb 2021; hentet 17. aug 2022]. Tilgjengelig fra: <https://ehandbok.ous-hf.no/document/14090>
7. Shariat SF, Bochner BH, Donahue TF, Pietzak EJ. Urinary diversion and reconstruction following cystectomy. UpToDate [database]. Waltham, MA: UpToDate, inc. [oppdatert 16 Nov 2021; hentet 17. Aug 2022].
8. Vaarala MH. Urinary Sample Collection Methods in Ileal Conduit Urinary Diversion Patients. I. Journal of Wound Ostomy Continence Nurs; 2018-, -45(1):59-62. [hentet 17. Aug 2022]. Tilgjengelig fra: [10.1097/WON.0000000000000397](https://www.won.org/doi/10.1097/WON.0000000000000397)

Ferdigstilt desember 2025

RETNINGSLINJER FOR URINPRØVETAKING VED UROSTOMI

Utarbeidet av Stomi og kontinentssykepleiere NSF

En orientering for stomiopererte og helsepersonell

Utarbeidet av: Birgitte B. Waade Marianne Stange Birgit Sunde
Revidert av: Susan Bakke Marianne Asak Bitra Gharib-Alhaug Brukerrepresentant NORILCO

